

PODCAST Utsatte barns deltakelse og medvirkning. Intervju med to sosialarbeidere.

Agency Growing Up, Belgia, 2022

Del 4: Ingen svar, ingen plass.

Cindy: Jeg tror vi må tenke på det, det vi gjør, setter i gang noe uansett. Samtalene våre går veldig dypt. Vi er ikke terapeuter eller de som kan snakke med disse barna hver uke. Det er veldig vanskelig for meg som sosialarbeider. Vi går dypt for å forstå hva som skjer og hva som foregår. Og i hele "Signs of Safety"-konseptet er det noe vakkert. Men samtidig så skjørt, så sårbart. Vi åpner en skuff et sted. Vi kan ikke holde fast og vi vet ikke alltid hva som skjer med den. Veldig ofte er vi heller ikke i stand til å gi svaret som trengs. Spesifikt i dag står jeg overfor en hjerteskjærende situasjon som er litt lik. Men jenta er ikke så heldig. Det er ingen kriseseng, det er ingen mulighet. Hun må returnere hjem etter 14 dager. Og det er noe, barnets stemme er så viktig. Jeg vil høre den hver gang. Men hvordan skal jeg forklare det til jenta i kveld, vet jeg ikke ennå. Det er ingen svar på det. Det er også noe, å lytte til barna. Hvis det er en nødsituasjon, må det være et svar. Vi er også veldig maktesløse. Jeg synes det er utrolig vanskelig, i tillegg til de vakre historiene.

Jasmien: Da kommer vi tilbake til påliteligheten. Det er så viktig, men hvor pålitelig er du hvis du ikke kan gi dem en trygg situasjon på grunn av mangel på plasser? Overalt må vi stadig si til folk som ber om hjelp, "beklager herr, fru, ung person, for den støtten må du kanskje vente i 1, 2, 3 eller kanskje til og med 4 år."

Cindy: Og fremfor alt, når jeg tenker på barnet jeg har i tankene, er søsknene fortsatt hjemme. "Hvorfor meg og ikke de andre?" Det er ingen forklaring på det. Og jeg må veldig ofte si, "jeg vet heller ikke". Det står imidlertid i motsetning til å lytte og prøve å handle. Jeg tror vi alltid prøver, og det er å prøve å lage så mange avtaler som mulig i kveld i håp om at det kan bli litt greit. Men egentlig vet du at det ikke er riktig. Det er også det vanskeligste å forklare til barnet. På det punktet må du gå dit og gi forklaringen. Og det knuser hjertet ditt.

Jasmine: Det stemmer. Jeg tenkte nå, hvordan gjør jeg det med "ord og bilder" da? Vi har det veldig klart i denne situasjonen, hvorfor barna ikke lenger kan bo hjemme. Men hvordan forklarer jeg da, "men faktisk må du dra hjem igjen." Eller hvordan forklarer jeg at det var lillebroren denne uken, "du har vært der i 2 uker nå, og du må dra til et annet sted nå." Det eneste spørsmålet jeg fikk var fra et 6 år gammelt barn, "Hva har jeg gjort? Hvorfor blir jeg straffet igjen?" "Du blir ikke straffet, men det er ingen plass der nå." "Det er en plass der. Jeg

sov der i sengen i går kveld. Jeg tror ikke på deg." Og da må du, utover dine egne grenser, få den gutten inn i bilen din og dra til en annen seng, et annet sted, som vi vet, kommer vår vei igjen, på onsdag. Hva blir det på onsdag?

Hvis jeg vil si noe om barnets stemme, så tenker jeg, lytt til den, for det er det det handler om. Dette er også tilknytningsproblemer som vi hjelper med å opprettholde.

Cindy: Jeg hadde det også denne uken, i en familie, en mor som sa "du vil at jeg skal ha stabilitet i livet mitt, at jeg har en stabil partner, at jeg har et fast sted å bo, men alt du gjør, er å stadig la barnet mitt dra fra sted til sted fordi det ikke er noe fast sted. Hvordan vil du at jeg skal ha stabilitet?" Ja, da har hun så rett.

Jasmine: Et barn har alltid rett til en forklaring. Men det er også øyeblikkene når vi ikke kan gi en forklaring. Men også, det er ingen trygghet eller støtte for å forklare barnet om sin egen situasjon. Fordi vi må ikke glemme at hvis et barn sendes til en institusjon, må vi kunne forklare det. Du kan forklare det hvis barnet kan føle seg trygt. Da kan det forstås. Men vi kan ikke gi den tryggheten til disse barna. Det er vanskelig.

Nele: Hva gjør du i slike øyeblikk?

Cindy: I slike øyeblikk fortsetter jeg likevel å fortelle historien. Men jeg vet at den kanskje ikke blir forstått, og jeg vet at jeg må gjenta den igjen. Og jeg vil fortsette å gjenta det. Barnet har rett til det. Men problemet er at det ikke er noen andre som kan fange opp den historien heller. Som sosialarbeidere kan vi ikke konstant sitte ved siden av barnet. Vi kommer for et øyeblikk, og da er det viktig at noen kan opprettholde kontakten med barnet. "Hva ble sagt her? Hva betyr disse tegningene? Hva betydde det igjen?" Men hvis et barn er på et krisested, er det ingen der. Er det noen som kan holde kjennskapet til historien til barnet? Det er som om vi vil, men vi kan ikke gjøre alt.

Jasmien: Noen ganger sies det bokstavelig talt: seng, bad, brød. Og ja, et barn har ingen å holde seg til på det tidspunktet. De kan ikke gå på samme skole fordi krisestedene ofte er spredt over hele fylket. Hver gang til en ny skole. Noen går til en ny skole hver annen uke.

Cindy: Eller å ikke kunne gå på skolen lenger. Jeg hadde 4 barn 1. september som ikke kunne gå på skolen. Mens de gjerne ville. Da er du bare på den andre siden av fylket.

Jasmien: Og da ofte også et sted som foreldrene ikke kan nå for å besøke fordi det er så langt unna. Barna føler seg da alene.

Cindy: Og ja, hva gjør man i det øyeblikket?

Jasmien: Du ser ofte at et barn klamrer seg til deg under en overføring. Som sosialarbeider ser du det ansiktet igjen. Og da tenker du, du burde egentlig ikke klamre deg til meg. Egentlig burde du kunne klamre deg til en god omsorgsperson som skal være med deg en stund. Eller enda bedre, personer i ditt nettverk. Men det finnes ingen, på grunn av andre valg du må ta. Og det er vanskelig! Tilstedeværelse, pålitelighet, tilgjengelighet, men egentlig vet jeg ikke hvor det hele ender. Og for de barna, synes jeg du burde være enig med dem. Du er ikke pålitelig. Du sier, "Du har en seng der du kan hvile en stund. Og så må jeg dra igjen."

Nele: Det er den andre siden av historien. Men likevel, i det vanskelige arbeidet, under de vanskelige omstendighetene, gjør du vakre ting for å ta med barna. Helt riktig, og på en eller annen måte må dette også sies.

Cindy: Og det, når jeg forteller historien fra OCJ, er det veldig vanskelig hvis det må gå til påtalemyndigheten og ungdomsretten. Jeg tror vi fortsatt har den luksusen at ting vanligvis går greit. Men vi har også andre påtalemyndigheter der det kan ta veldig lang tid før en sosialarbeider fra ungdomsretten kommer. Eller at ungdomsdommeren kommer. Og det er så vanskelig, hva betyr det for de barna? Og det er virkelig ingenting å forklare dem. Og det er tingene i hverdagsarbeidet, der man sier, det er en urettferdighet mot barn fra systemene vi jobber i. På samme måte, barn som burde kunne bli i en kriseseng, men likevel må bli tatt bort fordi det ikke finnes noen alternativer. Det er en urettferdighet. Og da kan vi si mye om barnets stemme. Og da skal vi lytte til den stemmen. Men det stopper der.

Jasmien: Jeg har heller ingen svar, bare sinne og fortsette å holde ut. Og banke på alle dører der det er mulig. Fordi jeg vet ikke, slik vi føler det, men jeg vet ikke om det er så klart for "høyere nivåer" hva som skjer i praksis. Jeg måtte forklare noe til et barn på onsdag, og igjen i kveld. Og det er utfordringen, hvordan kan jeg holde kontakten med det barnet.

Nele: Og det er noe du kan påvirke. Du kan med rette være veldig sint over de andre tingene. Det er urettferdig. Men jeg tror vi alle må se på hva jeg kan påvirke for å kunne gjøre det beste mulig for det barnet.

Cindy: Det er sant, men da er jeg enig med Jasmien sin kommentar, vi har ikke alltid tid til det, men vi tar oss tid til det. Men dette skjer heller ikke mellom 9 og 5. Det er kveldene, ettermiddagene.

Jasmien: Vi ser også at mange sosialarbeidere gir opp. Å involvere alle, det er ikke "ni til fem". Og å fylle ut all dokumentasjonen, dokumenter og spørreskjemaer, ja...

Cindy: Men dette er også ting som ikke blir målt. Alt annet blir målt, registreringssystemer og sånt. Snakker du med det barnet, hvor mange ganger snakker du, gir du en god forklaring, når gjør du det? Mens det egentlig er kjernen i arbeidet.

Jasmien: Og dette må måles.

Nele: Vi kan si at dette må inkluderes i registreringssystemet (latter).

Cindy: Ja, noen ganger tør vi ikke å registrere lenger.

Nele: Og da kan ikke "høyere nivåer" se, vet ikke... Jeg forstår hva du sier. Fordi egentlig burde vi måle det som betyr noe. Og hva betyr noe?

Cindy: Og i systemet er ikke den saken registrert slik den burde være. Jeg har holdt på med det i en måned.

Jasmien: Og da kan du ikke...

Cindy: Ja, det kan jeg, men jeg vet ikke når.

Jeg synes vi heller ikke skal glemme at tempoet er enormt.

Jasmien: Og høyere og høyere. Og vi ser at stadig flere av våre klienter ikke lenger deltar i dette. Vi ser det mer og mer.

Cindy: Og det er ikke målbart. Men hvordan skal man få ting synliggjort?

Nele: Men også grunnen til hvorfor du ønsker å gjøre noe synlig. Jeg tror, som sosialarbeider, ønsker du også å gjøre en forskjell i barns liv. Og hva er det? Hvordan kan du finne ut det? Hvordan ser du at det du har gjort har hatt en innvirkning?

Cindy: Det er nesten umulig å skrive ned. Én ser det annerledes enn den andre.

Jasmien: Det er også noe langsiktig. Jeg tror vi kan skrive ned veldig tydelig hva konsekvensene kan bli hvis barnet blir i den situasjonen. Men effekten av det vi gjør er langsiktig.

Cindy: Noen ganger synes jeg det er fint, unge mennesker som kommer bort til meg på gaten. Jeg synes det er flott at de fortsatt kjenner meg igjen. Jeg må også tenke på hvem det er. Og de kan også si noe om det. De som den gangen, som mine klienter, var veldig sinte på det du gjorde. Men som nå kan si: "Det var nødvendig."

Nele: De tre som var i bilen med deg, du hadde en innvirkning.

Jasmien: Men vi ser det ikke så ofte lenger. Det du sier er gjenkjennbart. Nylig fikk jeg en tekstmelding fra en jente. Hun er nå voksen og har et barn. Hun var ofte veldig sint på meg. Hun måtte ofte være på et lukket sted. Og nå sier hun: "Egentlig er jeg glad for at du var der for meg." Mange spør hvorfor jeg fortsetter å være sosialarbeider. Fordi det er intenst. Men det er i slike øyeblikk jeg tror vi kan gjøre en forskjell.

Cindy: Det handler igjen om pålitelighet og å handle konsekvent. Gjør det du sa du skulle gjøre, selv om det er vanskelig. Du merker faktisk at det fungerer. Og de kommer tilbake til det senere. Det jeg snakker om er fortsatt som det var tidligere. På den måten at vi kunne følge ungdommer over lengre tid. Jeg tenker også at når vi snakker om barns stemme og de korte prosessene vi må gå gjennom, har vi også mange hull der. Ikke bare når en sak skal overføres til ungdomsretten, men også når den er avsluttet.

Fordi vi stoler på at sosialarbeideren som følger opp vil fortsette å følge opp familien. Det håper vi på. Men noen ganger ser vi at barn blir henvist igjen senere så dette har ikke skjedd. Og der sosialarbeideren var tvunget til å avslutte det. Jeg tenker på barneveiledningscenteret som hadde en veldig god intensjon. Men foreldrene bestemte seg på et tidspunkt for å bytte skole. Og da ser man alt skje igjen. Og jeg tenker, det er noe å tenke grundig over. Ok, våre tjenester, det er bra at vi er en begrenset tid i barnets liv, på den ene siden. Hvis du ikke trenger å være i barnevernet, burde du heller ikke være det. Men samtidig er den luka der også.